

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2023

YEARBOOK

2023

ГОДИНА 14
БРОЈ 21

VOLUME 14
NO 21

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2023
YEARBOOK
2023

ГОДИНА 14
БР. 21

VOLUME XIV
NO 21

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска

Издавачки совет

проф. д-р Дејан Мираковски
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска
проф. д-р Светлана Јакимовска
проф. д-р Ева Ѓорѓиевска

Редакциски одбор

проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Неџати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Џанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамарик – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Бекановиќ – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Годорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Зузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија

проф. д-р Светлана Јакимовска, проф. д-р Луци Караниколова-Чочоровска,
проф. д-р Ева Ѓорѓиевска, проф. д-р Махмут Челик, проф. д-р Јованка Денкова,
проф. д-р Даринка Маролова, проф. д-р Весна Коцева, доц. д-р Надица Негриевска,
доц. д-р Марија Крстева, доц. д-р Наталија Поп Зариева, проф. д-р Игор Станојоски,
проф. д-р. Лидија Камчева Панова

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

проф. д-р Ева Ѓорѓиевска

Јазично уредување

м-р. Лилјана Јовановска (македонски јазик)
доц. д-р Сашка Јовановска (англиски јазик)
доц. д-р Наталија Поп Зариева (англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“–Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А п. факс 201, 2000 Штип
Република Северна Македонија

YEARBOOK FACULTY OF PHILOLOGY

For the publisher:

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Editorial board

Prof. Dejan Mirakovski, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD – University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD – University of Gazi, Turkey

Prof. Rıdvan Canım, PhD – University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD – University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD – University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD – University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer PhD – University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kona, PhD – Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD – University Josip Juraj Strosmaer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD – University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD – Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD – Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD – University Neofit Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA – University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD – University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD – University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD,
Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD,
Prof. Darinka Marolova, PhD, Prof. Vesna Koceva, PhD, Prof. Nadica Negrievska, PhD,
Prof. Marija Krsteva, PhD, Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, Prof. Igor Stanojoski, PhD,
Prof. Lidija Kamceva Panova, PhD

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Language editor

Liljana Jovanovska, MA (Macedonian language)

Prof. Saska Jovanovska, PhD, (English language)

Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, (English language)

Technical editor

Slave Dimitrov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of North Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

Книжевност / Literature

Јованка Денкова

РОМАНОТ „СРЕДБА ВО ОСАМЕНАТА КУЌА“ ОД ПЕТРЕ ДИМОВСКИ
– КАКО КРИК ЗА ПОГОЛЕМА СВЕШНОСТ И ПРЕТПАЗЛИВОСТ

Jovanka Denkova

THE NOVEL “MEETING IN THE LONELY HOUSE”
BY PETRE DIMOVSKI - AS AN OUTCRY OF YOUNG PEOPLE FOR
GREATER AWARENESS AND CAUTION 9

Мерал Шехаби-Весели, Лулјета Адили-Челику

БИБЛИЈАТА КАКО ИНТЕРТЕКСТ ВО ДЕЛОТО
„ТАТКОТО МУСА ГОЛ“ НА ЧАЈУПИ

Meral Shekabi-Veseli, Luljeta Adili-Cheliku

THE BIBLE AS AN INTERTEXT IN THE WORK
BAVA MUSA LAKURIQ BY ÇAJUPI 19

Марија Леонтиќ

ПОЕТСКИТЕ КНИГИ НА ФЕРИД МУХИЌ

Marija Leontik

FERID MUNIC'S POETRY BOOKS 31

Маријана Ѓорѓиева

РЕЛИГИОЗНИТЕ АСПЕКТИ ВО ГЕРМАНСКОЈАЗИЧНАТА
ЕКСПРЕСИОНИСТИЧКА ПОЕЗИЈА

Marijana Gjorgjieva

THE RELIGIOUS ASPECTS OF GERMAN LANGUAGE
EXPRESSIONIST POETRY 43

Култура / Culture

Софија Иванова, Ана Витанова-Рингачева

ВОДАТА И КАМЕНОТ КАКО СИМБОЛИ ВО НАРОДНАТА
ТРАДИЦИЈА НА СВЕТИ НИКОЛЕ И СВЕТИНИКОЛСКО

Sofija Ivanova, Ana Vitanova-Ringacheva

WATER AND STONE AS SYMBOLS IN THE FOLK TRADITION
OF THE TOWN SVETI NIKOLE AND THE SURROUNDING AREA 57

Маријана Ѓорѓиева

СОЦИОЛОГИЈАТА И РЕЛИГИЈАТА

Marijana Gjorgjieva

SOCIOLOGY AND RELIGION 73

Јазик / Language

Билјана Ивановска, Гзим Цафери НЕОЛОГИЗМИ ВО СОВРЕМЕНИОТ ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК ПРЕКУ ПРИМЕРИ ОД ДИГИТАЛНИОТ РЕЧНИК OWID Biljana Ivanovska, Gëzim Xhaferrri NEOLOGISMS IN MODERN GERMAN PRESENTED BY THE DIGITAL DICTIONARY OWID	89
--	----

Ана Коцева THE VARIABILITY OF LINGUISTIC POLITENESS	99
---	----

Методика на наставата по јазик / Language teaching methodology

Марија Гркова-Беаер ЗНАЧЕЊЕТО НА МЕТОДИТЕ ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК Marija Grkova-Beader THE IMPORTANCE OF METHODS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING	109
---	-----

Emin Idrizi TEACHERS' KNOWLEDGE AND INCORPORATION OF THE 21ST CENTURY SKILLS IN LANGUAGE TEACHING	119
--	-----

Преведување / Translation

Лидија Таушански, Даринка Маролова ПРАВНИТЕ АКТИ ВО ПРЕВОДОТ ОД МАКЕДОНСКИ НА ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК Lidija Taushanski, Darinka Marolova LEGAL ACTS TRANSLATED FROM MACEDONIAN TO GERMAN LANGUAGE	133
---	-----

Меги Димова, Даринка Маролова ПРИМЕНА НА ПРЕВЕДУВАЧКИ ПОСТАПКИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ПРЕВОД НА НОВЕЛАТА „МАЛИОТ ГОСПОДИН ФРИДЕМАН“ ОД ТОМАС МАН Megi Dimova, Darinka Marolova APPLICATION OF TRANSLATION PROCEDURES IN THE MACEDONIAN TRANSLATION OF THE NOVELLA LITTLE HERR FRIEDMANN BY THOMAS MANN	143
--	-----

ПРАВНИТЕ АКТИ ВО ПРЕВОДОТ ОД МАКЕДОНСКИ НА ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК

Таушански Лидија¹, Маролова Даринка²

¹ Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
lide_del@yahoo.com

² Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
darinka.marolova@ugd.edu.mk

Апстракт: Предмет на истражување на овој труд се преводните можности на називи на одбрани правни акти од македонски на германски јазик. Како корпус на истражувањето се користени називи на правни акти (законски и подзаконски) добиени како резултат на анкетен прашалник спроведен кај овластени судски преведувачи. Цел на истражувањето е да се докаже дека при превод на правните акти од еден кон друг јазик самиот преведувач се соочува со низа проблеми и за да ги надмине истите, користи разни преведувачки постапки. Преку транслатолошката анализа, како и со обработка на статистичките податоци, доаѓаме до извесни можни решенија за превод на правните акти, за кои предлагаме да бидат унифицирани, или, пак, да биде понудено подобро решение, кое ќе мора да се пробие кај професионалните преведувачи.

Клучни зборови: *правни акти, преведување, судски превод, преведувачки постојайки, судски преведувачи, еквивалентност.*

LEGAL ACTS TRANSLATED FROM MACEDONIAN TO GERMAN LANGUAGE

Lidija Taushanski¹, Darinka Marolova²

¹ Faculty of Philology, Goce Delcev University
lide_del@yahoo.com

² Faculty of Philology, Goce Delcev University
darinka.marolova@ugd.edu.mk

Abstract: Subject of this research paper are the translational possibilities for chosen legal acts from Macedonian into German. As basis for this research legal acts (laws and sublegal) have been used that have been obtained as a result of a questionnaire carried out by authorized court translators. The aim of the research is to prove that when translating from one language to another the translator faces a lot of problems and to be able to overcome these he uses various translation procedures. Through a translational analysis as well as processing the statistical data we come to some possible solutions for translating legal acts, for which we

suggest to be unified, or, otherwise to be provided a better solution, which could be proposed by professional translators.

Key words: *legal acts, translation, court translation, translation procedures, court translators, equivalence*

Вовед

Како една од најстарите умствени активности на човештвото се смета меѓу другото и преведувањето. Од преведувањето и од потрагата по најсоодветни преводни решенија за правните акти произлезе мотивацијата да се напише овој труд, а со цел да се направи една паралела меѓу оригиналните називи на македонски јазик со соодветните преводни еквиваленти на германски јазик. Нашата хипотеза тргнува од потребата за унифицирање на преводот на правните акти, со што би им се олеснила работата на судските преведувачи.

Паралелата помеѓу називите на правните акти во двата споредувани јазика детално ќе се обработи и расветли преку правење увид во применуваните преведувачки постапки и преку процесот на одредување на еквивалентност.

Покрај анкетниот прашалник во истражувањето се користат и други методи, како што се дефинициски, аналитички, споредбени, експериментални и сл. Дефинициите се поткрепени од толковни речници, енциклопедии и сл., а со користење на резултатите од анкетниот прашалник се нуди предлог за преводен еквивалент или можни варијанти за превод на правните акти.

Трудот е структуриран така што на почетокот се дефинираат поимите за преведувањето, за правните акти и нивната поделба, а понатаму преку табела се прави класификација во однос на понудените преводни решенија за називот на еден правен акт.

Самиот превод на правна терминологија за еден преведувач претставува предизвик кој вреди да се прифати. Со изнаоѓање на соодветни преводни еквиваленти, преведувачите покажуваат дека имаат не само волја, но и огромно знаење за имплементација на унифицирана правна терминологија. И покрај тоа што процесот на преведување е комплексен и не завршува со изнаоѓање на еден превод, со помош на ова истражување ја поставуваме патеката по која ќе се движиме барајќи ги најсоодветните преводни решенија. Користа од нив би била огромна, бидејќи со тоа ќе укажеме дека секоја тешкотија е премостлива и со давање на соодветни предлози за преводни еквиваленти на дел од правните акти делумно ќе ја олесниме работата на самиот преведувач.

Судскиот превод претставува единствен тип превод којшто е уреден со закон или други правни акти. Исто така тој претставува и единствен тип превод за којшто судскиот преведувач може кривично да одговара, бидејќи со својот печат и потпис гарантира дека извршил превод верен на оригиналот. Товарот кој самиот преведувач го носи, е огромен.

Правниот акт во правниот поредок најчесто се јавува како средство со кое се создава и применува правото на една држава. Со самиот правен акт настанува создавање на правните норми, односно на правото.

- Според тоа кој субјект ги донесува, правните акти ги делиме на акти кои:
- ги донесуваат државните органи;
  - ги донесуваат општествените организации;
  - ги донесуваат приватните лица. (Бајалциев, Мицајков, Тасковска 2009: 192).

Подзаконските правни акти ги донесуваат државните органи кои што се пониски од законодавниот орган, за разлика од законот како општ правен акт којшто го донесува законодавниот орган. Како најчесто употребувани подзаконски правни акти се среќаваат: уредба, одлука, упатство, правилник, наредба и многу други. Заради спецификата на областа на која припаѓаат, при преводот на правните акти се користат разни преведувачки постапки како транскрипција, буквален превод, приближен превод и многу други. Барајќи го најсоодветниот превод, преведувачот развива разни стратегии кои ќе му помогнат да ги надмине проблемите со кои се соочува, односно изнаоѓа нови зборови или ги објаснува веќе употребените. Исто така неопходно е да се наведе и видот на еквивалентност поради разните типови повеќеозначност (па дури и двосмисленост) што се јавува меѓу одделните правни акти.

1. Еквивалентност

Ако транслаторните еквиваленти на ниво на денотација се сфатат како единици што ги врзува една иста семантичка содржина, а што можат да заземаат различни места во своите јазици, се доаѓа до заклучокот дека односите меѓу единиците на двата јазици не се повеќе еден спрема еден, туку дека на една единица од еден јазик може да ѝ одговараат повеќе или помалку од една единица од друг јазик. Во тој поглед се можни три случаи: целосна еквивалентност, нецелосна (делумна) еквивалентност и непостоење на еквивалентност (Арсова-Николиќ 1999: 140 во Маролова 2014).

Како најтешка задача на еден стручен преведувач е прецизно да го пренесе значењето во одреден контекст од изворниот јазик кон јазикот-цел. Во вакви ситуации, преведувачот освен одлично познавање на јазикот-цел, треба да поседува и вештини на пребарување на соодветни преводни еквиваленти во речници од печатен или електронски тип како и стручни познавања од одредени области.

Еквивалентноста игра многу важна улога и при преведувањето на правната терминологија како една од областите која во денешно време е многу актуелна и барана област за преведување, а притоа е и доста комплицирана за истражување од гледна точка на термилошките новитети кои сè почесто се застапени во правната терминологија. Посебно внимание при преводот се посветува на оние изрази каде што не постои соодветна преводна еквивалентност и во овие случаи преведувачите користат разни техники кои што им помагаат да дојдат до конкретни решенија и да се справат со разните предизвици кои ги носи стручниот превод.

Во обидот да постигне еквивалентност, преведувачот се соочува со 3 типа можни еквивалентни релации.

- Целосна преводна еквивалентност

Овој вид еквивалентност се јавува поретко кога се преведува правна терминологија од причина што се користи кај еднозначните лексеми кои означуваат правни поими кои се застапени и во двата јазика и овде имаме употреба на директен преводен еквивалент. На пример: нотарски акти – Notarielle Akten/Notariatsakten; извршни акти – Vollstreckungsakten

- Делумна преводна еквивалентност

Вториот вид еквивалентност е застапен многу повеќе од целосната, бидејќи овој вид подразбира постоење на слични поими во различни системи од областа на правото.

Нецелосната (делумна) еквивалентност ги претставува најчестите односи помеѓу лексичките и граматичките структури на интерлингвален план.

Можни се две ситуации на нецелосна еквивалентност: совпаѓања еден спрема многу и совпаѓања многу спрема еден. (сп. Колер 2001:230 во Маролова 2018)). На пример еден спрема многу : полномошно – Vollmacht/ Bevollmächtigung/Ermächtigung; жалба – Beschwerde/Einspruch; одлука – Beschluss/ Entschluss и совпаѓање многу спрема еден: алинеја, параграф, став – Absatz; тужба, жалба – Klage; доказ, потврда – Nachweis.

- Нулта еквивалентност (отсуство на еквивалентност)

Нулта еквивалентноста претставува составен дел од преведувањето на правните термини и со неа се означува непостоење на идентичен поим, односно немање на директен преводен еквивалент на одреден поим или термин од појдовниот во јазикот-цел. Овој вид еквивалентност настанува како резултат на различните правни системи на земјиите ширум светот и непостоењето на идентични правни поими во различни правосудни системи. На пример: Willenserklärung- xxx.

2. Транслатолошка анализа на називите за правни акти во македонскиот и во германскиот јазик

2.1. Методологија на истражувањето

За да ја постигнеме целта на ова наше истражување, користевме неколку научни методи. Спроведовме анкетен прашалник на кој одговор дадоа 15 преведувачи. Петнаесетте преведувачи кои ги опфативме во нашето истражување, се овластени судски преведувачи од македонски на германски јазик и обратно во Република Северна Македонија со искуство подолго од 5 години. Прашалникот се состоеше од десет прашања и дваесет и осум називи на правни акти на македонски јазик. Називите на правните акти ги презедовме спроведувајќи теренска работа при што од архивата на нотарите и основениот суд во Делчево побаравме некои често преведувани документи во форма на правни акти од македонски на германски јазик од овластени судски преведувачи.

Истражувањето го спроведовме со цел да се согледаат проблемите со кои се соочува еден преведувач и да се дадат предлог-решенија за преводните еквиваленти.

Исто така во методологијата користевме и интервју, така што разговаравме со стручно лице од областа на судскиот превод кое што ни даваше инструкции во врска со она со кое се согласува или што треба да се промени.

2.2. Претставување на податоците

Табела бр. 1

Реден бр.	Назив на правниот акт на македонски јазик	Предлог за преводен еквивалент изразен во проценти на германски јазик			Број на документи за анализа
		Предлог бр. 1	Предлог бр. 2	Предлог бр.3	
1.	изјава	Aussage	Äußerung	Erklärung	14
		6 преведувачи 42,8 %	4 преведувачи 28,5 %	4 преведувачи 28,5 %	
2.	договор за основање на друштво со ограничена одговорност	Vertrag für Gründung einer Gesellschaft mit beschränkter Haftung			7
		7 преведувачи 100 %			
3.	потврда	Bestätigung	Bescheinigung		15
		8 преведувачи 53,3 %	7 преведувачи 46,6 %		
4.	извод на умрените	Sterbeurkunde	Todesurkunde		11
		6 преведувачи 54,54 %	5 преведувачи 45,45 %		
5.	извод на венчани	Heiratsurkunde	Eheurkunde	Trauschein	12
		6 преведувачи 50 %	4 преведувачи 33,33 %	2 преведувачи 16,66 %	
6.	извод на родени	Geburtsurkunde	Auszug aus dem Geburtenregister		11
		6 преведувачи 54,54 %	5 преведувачи 45,45 %		

7.	државјанство	Предлог бр. 1 Staatsangehörig- keitsurkunde	Предлог бр. 2 Staatsbürgerschaft		9
		5 преведувачи 55,55 %	4 преведувачи 44,44 %		
8.	уверение	Предлог бр. 1 Bescheinigung	Предлог бр. 2 Zertifikat		9
		7 преведувачи 77,77 %	2 преведувачи 22,22 %		
9.	диплома	Предлог бр. 1 Universitätsdiplom	Предлог бр. 2 Universitätszeugnis		10
		6 преведувачи 60 %	4 преведувачи 40 %		
10.	лиценца за работа	Предлог бр. 1 Arbeiterlaubnis			6
		6 преведувачи 100 %			
11.	полномошно	Предлог бр. 1 Vollmacht	Предлог бр. 2 Bevollmächtigung	Предлог бр. 3 Ermächtigung	12
		8 преведувачи 66 %	3 преведувачи 25 %	1 преведувач 8,3 %	
12.	потврда за неосудува- ност	Предлог бр. 1 Führungszeugnis			7
		7 преведувачи 100 %			
13.	судска пресуда	Предлог бр. 1 Gerichtsurteil	Предлог бр. 2 Urteilsspruch		11
		8 преведувачи 72,72 %	3 преведувачи 27,27 %		
14.	жалба	Предлог бр. 1 Beschwerde	Предлог бр. 2 Einspruch		8
		6 преведувачи 75 %	2 преведувачи 25 %		
15.	тужба	Предлог бр. 1	Предлог бр. 2		11
		Klage	Klageschrift		
		7 преведувачи 63,63 %	4 преведувачи 36,36 %		

16.	договор за пристапување	Предлог бр. 1 Beitrittsvertrag			5
		5 преведувачи 100 %			
17.	акт за условите за пристапување и за приспособување кон договорите	Предлог бр. 1 Akte über die Bedingungen des Beitritts und die Anpassungen der Verträge			5
		5 преведувачи 100 %			
18.	лекарско уверение	Предлог бр. 1 ärztliche Bescheinigung	Предлог бр. 2 ärztliche Bestätigung	Предлог бр. 3 ärztliches Attest	12
		6 преведувачи 50 %	5 преведувачи 41,66 %	1 преведувач 8,3 %	
19.	купопродажен договор за користено моторно возило	Предлог бр. 1 Kaufvertrag über ein gebrauchtes Kraftfahrzeug			6
		6 преведувачи 100 %			
20.	договор за заем	Предлог бр. 1 Darlehensvertrag			6
		6 преведувачи 100 %			
21.	устав	Предлог бр. 1 Verfassung	Предлог бр. 2 Grundgesetz		10
		5 преведувачи 50 %	5 преведувачи 50 %		
22.	одлука	Предлог бр. 1 Bescheid	Предлог бр. 2 Entschluss		10
		6 преведувачи 60 %	4 преведувачи 40 %		

23.	одлука за определување на привремена мерка	Предлог бр. 1		4
		Beschluss zur Bestimmung vorläufiger Maßnahme		
		4 преведувачи 100 %		
24.	одговор на жалба	Предлог бр. 1		8
		Antwort auf die Klageschrift		
		8 преведувачи 100 %		
25.	извршни акти	Предлог бр. 1		5
		Vollstreckungsakten		
		5 преведувачи 100 %		
26.	одлука за спроведена продажба на имот	Предлог бр. 1		5
		Beschluss über durchgeführten Immobilienverkauf		
		5 преведувачи 100 %		
27.	нотарски акти	Предлог бр. 1	Предлог бр. 2	12
		Notarielle Akten	Notariatsakten	
		7 преведувачи 58,33 %	5 преведувачи 41,66 %	
28.	потврда за статус на неосигурено лице	Предлог бр. 1		7
		Statusbescheinigung der unversicherten Person		
		7 преведувачи 100 %		

2.3. Резултати од истражувањето

Во однос на првото прашање преведувачите дадоа слични објаснувања за тоа дека кога не се сигурни во некој превод, најчесто проблемот го решаваат со консултирање на стручна литература или бараат во речник. Како одговор на второто прашање дали толкувале судски процес, едногласно сите се изјасниле дека сè уште не толкувале. На третото прашање сите одговорија дека често преведуваат документи со правна терминологија. Четвртото прашање се однесува на правната област на документите при што одговорот гласи дека тоа се најчесто документи од управни и граѓански постапки. Петтото прашање е за тешкотиите со кои се соочуваат тие како преведувачи и одговорот гласи дека кај нас нема доволно стручна литература за консултирање и дека недоволно го познаваат судскиот систем на целниот јазик. На шестото прашање најголем број од преведувачите одговорија дека повеќезначност користат при преводите на разни закони и регулативи, додека мал дел се изјаснија дека се двоумат помеѓу повеќе понудени преводни еквиваленти. Како одговор за седмото прашање, кое се однесува на тоа како се одлучуваат кој еквивалент да го употребат добивме различни одговори: дел од преведувачите се изјаснија дека одлуката ја донесуваат според контекстот на документот, други се раководат според речници и стручна литература. Одговорот на преведувачите за осмото прашање е дадено во прилог во табела каде се дадени преводните еквиваленти на понудените правни акти. Во однос на деветтото прашање како извор за црпење на најверодостојни податоци при судски преводи, преведувачите користат речници, стручна литература, официјални веб-страници и консултации со стручни лица. Десеттото прашање е за веродостојноста на преведените документи при што преведувачите сметаат дека тие се точни, односно дека би морало да бидат точни, бидејќи со печат ја потврдуваат точноста на својот превод.

3. Заклучок

Во ситуации каде што за едно решение се одлучиле 50 % или помалку од преведувачите, јасна е дилемата која постои при избор на правилното решение. За да нема двоумење, преведувачот барајќи најсоодветно решение треба да продолжи да истражува, анализира, проучува, чита и колку што е можно повеќе професионално да се надоградува. Користењето на интернет, разни енциклопедии и речници, преведувачки алатки се дел од нашите предлози за изнаоѓање на најсоодветен стручен превод. Бидејќи кај овие преводи станува збор за синоними, може да се употреби еден од понудените преводни еквиваленти.

Каде што имаме одговори со 70 % или повеќе, би предложиле преведувачите тоа решение да го прифатат како предлог од мнозинството испитаници, но со извесна доза на резерва, односно повторно да истражуваат барајќи таков ист или сличен документ од германските служби со цел да направат споредба.

Но, имаме и преводи чии што предлози 100 % се совпаѓаат, односно дел од преведувачите веќе користат унифицирани преводни еквиваленти. Во овој случај наш предлог би бил и другите преведувачи да ја користат истата терминологија приложена во табелата, но ова не мора да значи дека само овој

збор е единствениот соодветен преводен еквивалент, иако мнозинството се одлучило за тоа.

Од спроведената анализа може да резимираме дека соодветниот преводен еквивалент најчесто се изнаоѓа врз основа на семантичкото, лексичкото и целокупното значење на самиот документ во кој се наоѓа правниот акт и дека не секогаш е возможно да се унифицира само еден превод што значи дека нашата хипотеза делумно се потврдува. Објавувањето на преводни решенија во зборници како што е овој можеби е еден од начините за усвојување на унифицирана терминологија и нејзина понатамошна примена кај целокупната преведувачка фела.

6. Користена литература

а) На латиница

- [1] Paul, J. (2007). Langwieriges Ringen um bessere Gesetze – die EUInitiative “Better Regulation“. München: Universität München.
- [2] Stelkens, U. (2004). Europäische Rechtsakte als “Fundgruben“ für allgemeine Grundsätze des deutschen Verwaltungsverfahrensrechts. Saarbrücken: Universität Saarland.

б) На кирилица

- [1] Бајалциев, Д., Мицајков, М., Тасковска, Д. (2009). Вовед во правото. Скопје: Просветно дело.
- [2] Јакимовска, С. (2010). Терминолошки предизвици при преведувањето текстови со правна содржина: Преведување називи на судски институции од француски на македонски јазик и обратно во Правник, бр. 222.
- [3] Костадиновска, Р., Маролова, Д. (2018). Лексичка еквивалентност меѓу германскиот и македонскиот јазик согледана преку преводот на новелата „Смрт во Венеција“ од Томас Ман Годишен зборник Штип: УГД
- [4] Маролова, Д., Рау, П. (2014). Скрипта по предметот преведување и толкување од македонски на германски јазик. Штип: УГД.
- [5] Николиќ Арсова, Л. (1999). Преведување – теорија и практика. Скопје: УКИМ.

в) Интернет-линкови

- Duden-On-line WB. <https://www.duden.de/woerterbuch>
- Официјален дигитален речник на македонскиот јазик <https://makedonski.gov.mk/>
- Дигитален Германско-македонски македонско-германски речник www.mazedonisch.info

